

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Directie Topsectoren en
Industriebeleid

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres

Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk

DGBI-TOP / 14038321

Uw kenmerk

2014Z03667

Datum 18 maart 2014

Betreft Beantwoording vragen over het bericht dat een grote scheepsbouworder
mogelijk naar een Spaanse scheepsbouwer gaat

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van de leden Schouten
(ChristenUnie) en Lucas (VVD) over het bericht dat een grote scheepsbouworder
mogelijk naar een Spaanse scheepsbouwer gaat (kenmerk 2014Z03667).

1

Bent u bekend met het artikel "Dans om scheepsbouwhal" (Leeuwarder Courant
8 februari 2014) waarin de voorlopige keuze van de Texelse veerdienst-
onderneming TESO om in Spanje een veerboot te gaan bestellen staat te lezen?

Antwoord

Ja.

2

Bent u ervan op de hoogte dat in het ontwerp en de constructie van dit schip zeer
veel Nederlandse innovatie en technologie zijn verwerkt?

Antwoord

Ik heb van TESO en branchevereniging Scheepsbouw Nederland vernomen dat het
een innovatief schip betreft. Voorts weet ik dat opdrachtgevers van schepen bij de
aanbesteding van schepen juist Nederlandse werven in hun overwegingen
meenemen, omdat die bekend staan om hun innovatieve en duurzame
oplossingen.

3

Wordt in Spanje nog altijd steun gegeven (tax lease, innovatiesubsidies, regionale
fondsen, andere regelingen) die Nederland niet kent?

Antwoord

Voor steunverlening door overheden aan werven is de Europese kaderregeling
voor steun aan de scheepsbouw van toepassing. Daarin zijn de voorwaarden voor
steun op het gebied van onder andere innovatie, financiering en regionale
ondersteuning weergegeven. De Spaanse overheid kan binnen deze kaderregeling
steun geven aan Spaanse werven.

De Nederlandse overheid maakt van een aantal mogelijkheden onder deze kaderregeling gebruik. Tot en met 2012 ondersteunde Nederland onder andere innovatie met de Subsidieregeling Innovatieve Scheepsbouw (SIS) en sinds voorjaar 2013 heeft Nederland een garantieregeling voor scheepsnieuwbouwfinanciering. Met mijn brief van 30 januari jl. heb ik u geïnformeerd over mijn voornemen om - in de geest van het amendement van mevrouw Schouten (kamerstuk 33805 XIII, nr.4) - te bezien of het gevraagde budget voor de SIS op verantwoorde wijze in 2014 beschikbaar kan komen.

4

Maakt de Spaanse concurrentie, waar bovengenoemd artikel over gaat, gebruik van overheidssteun die de concurrentieverhoudingen oneerlijk maakt? Zo ja, om welke oneerlijke concurrentie gaat het? Welke actie onderneemt u om oneerlijke concurrentie voor de Nederlandse scheepsbouwsector tegen te gaan?

Antwoord

De Spaanse overheid moet zich evenals andere lidstaten houden aan de genoemde Europese kaderregeling. Als ondernemingen concurrentienadeel ondervinden als gevolg van ongeoorloofde staatssteun, kunnen zij dit voorleggen bij de Europese Commissie. Dit is bijvoorbeeld gebeurd met de Spaanse taxlease systeem. Vorig jaar zomer heeft EU-commissaris Almunia besloten dat het Spaanse taxlease systeem, zoals dat tot 2011 werd toegepast, in strijd is met de Europese mededingingsregels en dat dit ongeoorloofd is. Spaanse investeerders en Economic Interest Group moeten ongeoorloofde steun (het gaat om honderden miljoenen euro's) verkregen tussen 2007 en 2011 terugbetalen aan de Spaanse Staat.

Thans heb ik geen aanwijzingen dat de Spaanse overheid steun geeft aan werven die tot oneerlijke concurrentie leidt.

Zowel met de economische afdeling van de Nederlandse ambassade in Madrid als met de branchevereniging Scheepsbouw Nederland onderhoud ik contact om op de hoogte te blijven van de Spaanse overheidsbemoediging met werven in Spanje. Daaruit heb ik geen signalen over ongeoorloofde steun ontvangen.

Bedrijven die te maken hebben met oneerlijke concurrentie door overheidssteun aan bedrijven in andere landen kunnen dit overigens melden bij het Meldpunt Handelsbelemmeringen (zie ook antwoord op vraag 5).

5

Bent u bereid het eerder door u ingestelde "crash-team concurrentievervalsing" in te zetten om met grote spoed helderheid te krijgen of sprake is van ongeoorloofde staatssteun?

Antwoord

Het crashteam concurrentievervalsing is eind 2010 overgegaan in het Meldpunt Handelsbelemmeringen. Dit meldpunt van het ministerie van Buitenlandse Zaken komt in actie bij concrete meldingen van ondernemingen over en signalering van oneerlijke concurrentie, handelsbarrières en protectionisme in het buitenland.

Ik ben bereid het meldpunt in te zetten als er een concrete melding is van een bedrijf.

Het meldpunt onderneemt actie tegen handelsbelemmeringen door de inzet van expertise binnen de overheid, het ambassadenetwerk, economische diplomatie, en door samenwerking in Europees verband. Het meldpunt behandelt problemen als er sprake is van:

- Nederlandse bedrijven die internationaal ondernemen,
- een mogelijke ongelijke concurrentiepositie door veronderstelde steun aan bedrijven in andere landen. Voorbeelden hiervan zijn discriminatie bij aanbestedingen, onterechte staatssteun aan een concurrent of slepende onteigeningsprocedures, en
- een buitenlandse overheid die de mogelijke oneerlijke concurrentie veroorzaakt.

6

Bent u bereid gerichte actie te ondernemen om de order alsnog voor Nederland te behouden, wanneer blijkt dat juist de inzet van buitenlandse subsidies de order uit Nederland dreigt te laten verdwijnen? Zo ja, op welke manier? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Onder andere met buitenlandse missies zet het kabinet zich in voor Nederlandse bedrijven om buitenlandse orders binnen te halen. Zo hebben vorig jaar Nederlandse werven zoals IHC Merwede, Huisman Equipment, De Hoop Lobith en De Kaap buitenlandse orders geboekt.

Ook steunt het kabinet met het bedrijven- en topsectorenbeleid de concurrentiekracht van het Nederlandse bedrijfsleven. Met de topsector Water wordt de concurrentiekracht van de maritieme industrie versterkt, zodat maritieme bedrijven de concurrentie met het buitenland aankunnen.

De intensieve samenwerking tussen maritieme bedrijven, kennisinstellingen en de overheid maakt dat de Nederlandse scheepsbouw in verschillende niches wereldmarktleider is. De eerder genoemde voorbeelden laten dit nog eens zien. Als er sprake is van buitenlandse subsidies die passen binnen het Europese steunkader voor de scheepsbouw kan ik daar weinig aan doen. Het is aan de reder om te beslissen bij welke werf hij een order plaatst. En ik hoop natuurlijk dat het een Nederlandse werf is.

Specifieke steun of actie om een order bij een Nederlandse werf te laten plaatsen is echter niet aan de orde. Daarmee zou ik in strijd handelen met de genoemde kaderregeling. Bovendien lijkt de orderverwerving in dit geval onder normale commerciële condities plaats te vinden. Ik zie daarom geen aanleiding tot interventie.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken